

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	B&W-voorstel: DJ-3048136
Naam opsteller voorstel	: Chantal Timmermans ch.timmermans@weert.nl, 0495575293	Zaaknummer: 3048056
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Aanpassingen inkoopdocumenten ambulante jeugdhulp en wonen 2026 e.v. Midden-Limburg

Voorstel

1. Een opslag van € 26,24 (prijsspeil 2026) op het tarief voor ambulante hulpverlening C vast te stellen binnen de productbeschrijvingen ambulante jeugdhulp en wonen 2026 e.v., die op basis van specifieke cliëntkenmerken kan worden toegekend door het Centrum voor Jeugd en Gezin (bijlagen 1, 2a en 2b);
2. De resultaatverplichting met betrekking tot Social Return on Investment (SROI) zoals opgenomen in paragraaf 2.14.5 van het inkoopdocument, bijlage Uitvoeringsregels Social Return en artikel 1.10 van de conceptovereenkomst om te zetten naar een inspanningsverplichting, zoals opgenomen in bijlage 3.

Inleiding

Op 18 februari 2025 (DJ-2782547) stelde het college de inkoopdocumenten ambulante jeugdhulp en wonen Midden-Limburg 2026 en verder vast. Op basis hiervan is de inkoopprocedure gestart. Drie aanbieders hebben gedurende deze procedure een klacht ingediend. Na afhandeling van deze klachten heeft één van deze aanbieders aangekondigd een kortgeding te starten. In de regio Noord-Limburg loopt een vergelijkbare aanbesteding. Daar kondigde dezelfde aanbieder een kortgeding aan. In beide regio's zijn de inhoudelijke bezwaren van deze aanbieder gericht op het tarief en de afspraken aangaande Social Return on Investment (SROI).

De regio heeft de bezwaren van de aanbieder onder de loep genomen en zich hierbij juridisch laten adviseren door een advocatenkantoor (Van Benthem & Keulen in samenwerking met Duet Advocaten) gespecialiseerd in het sociaal domein. Voor wat betreft de kostprijzen is de regio bijgestaan door het bureau HHM. Er zijn gesprekken gevoerd met de betreffende aanbieder om deze nader te duiden. De bezwaren van de aanbieder zijn geanalyseerd en er is afgewogen of op basis daarvan aanpassing van de inkoopdocumenten gerechtvaardigd en uitlegbaar is. De conclusie hiervan is dat er reden wordt gezien de inkoopdocumenten aan te passen. Dit is bestuurlijk afgestemd tijdens meerdere bestuurlijke overleggen met de portefeuillehouders Jeugd Midden-Limburg. De aanbieder heeft aangegeven af te zien van een kortgeding wanneer de inkoopdocumenten worden aangepast op voorgestelde wijze.

De regio Midden-Limburg heeft de deadline voor inschrijving op de inkoopprocedure in afwachting van afhandeling van de aankondiging van een kort geding opgeschort. Wanneer colleges akkoord gaan met de aanpassingen van de inkoopdocumenten wordt de inkoopprocedure hervat en wordt een deadline voor inschrijvingen bekend gemaakt.

In te vullen door het B&W secretariaat:

- ☒ Akkoord ☐ Niet akkoord
☐ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder ☐ Gewijzigde versie
☐ Anders, nl.:

Beslissing d.d.: 23-9-2025

Nummer: 8

De secretaris,

Aanbieders worden geïnformeerd over de aanpassingen en krijgen de mogelijkheid zich alsnog in te schrijven of hun inschrijving aan te passen.

Overigens op 27 mei 2025 (DJ-2913909) heeft uw college al eerder de inkoopdocumenten aangepast naar aanleiding van de nota van inlichtingen met betrekking tot:

1. de declaratiesystematiek voor GGZ-producten (zowel indirecte cliëntgebonden tijd als directe cliëntgebonden tijd declarabel met aanpassing van de tarieven);
2. de tarieven voor de producten MST, MST-ID en MDFT (herziening van de kostprijs-elementen);
3. de SROi verplichting met betrekking tot de pleegvergoeding (vrijstelling).

Doel(en)

Effectievere en efficiëntere ondersteuning.

Resultaten

Gecontracteerde producten voor de ambulante jeugdhulp en wonen vanaf 2026.

Activiteiten

Inkoopprocedure voor het contracteren van de producten ambulante jeugdhulp en wonen.

Argumenten

- 1.1. Een opslag op het tarief ambulante hulpverlening C komt tegemoet aan de eisen die aan hulpverlening voor een multicomplexe doelgroep worden gesteld.*

Binnen de doelgroep van het product ambulante hulpverlening C is sprake van gradaties in zwaarte van de doelgroep en de zwaarte van de in te zetten interventies. Het uitgangspunt geldt dat een redelijk efficiënt functionerende aanbieder deze diversiteit aan hulpvragen moet kunnen beantwoorden binnen de in de inkoopdocumenten opgenomen productomschrijving en het bijbehorende tarief.

Onder het product ambulante hulpverlening C wordt (ook) hulp geboden aan de meest complexe doelgroep binnen de ambulante hulpverlening (afgezien van GGZ-behandeling). Binnen deze doelgroep van het product ambulante hulpverlening C kan de samenloop van diverse cliëntkenmerken, zoals beschreven in bijlage 1, ertoe leiden dat er een intensievere ondersteuning nodig is. Deze ondersteuning past niet helemaal binnen de gemiddelde kostprijsopbouw van het product C en rechtvaardigt een opslag voor de extra inzet van deze specifieke doelgroep. Bij de overige producten zorgt de bandbreedte van cliëntkenmerken en bijbehorende gevraagde inzet ervoor dat dit past binnen het gemiddelde tarief per product. Het gaat bij deze opslag voor het C product met name om:

- Meer aanwezigheid in de thuissituatie waardoor er meer reistijd nodig is;
- Meer HBO+ geschoold personeel (ten opzichte van HBO);
- Meer tijd om af te stemmen met het netwerk van het gezin.

Daarom wordt een opslag voor enkel het tarief voor ambulante hulpverlening C voorgesteld. Dit is een opslag die op basis van cliëntkenmerken per casus kan worden toegekend door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). De hoogte van de opslag is gebaseerd op meer reistijd, meer inzet van HBO+ personeel en een hoger percentage indirecte tijd. De opslag is berekend door bureau HHM (bijlagen 1, 2a en 2b).

2.1. Aanbieder stelt dat de eisen op het gebied van SROI niet passend en niet proportioneel zijn bij de inkoop van ambulante jeugdhulp en het daarvoor berekende tarief.

In paragraaf 2.14.5 van het inkoopdocument is bepaald dat Jeugdhulpaanbieders met een jaaromzet van minimaal € 350.000 verplicht zijn om 5% van de totale jaaromzet in te zetten ten behoeve van Social Return. Dit komt voort uit de beleidsregels SROI, zoals deze binnen de arbeidsmarktregio Midden-Limburg zijn vastgesteld. In de nota's van inlichtingen is door meerdere aanbieders gevraagd de SROI-verplichting te wijzigen van een resultaatverplichting naar een inspanningsverplichting. De regio heeft bij de beantwoording van de vragen in de nota's van inlichtingen vastgehouden aan de resultaatverplichting.

De aanbieder geeft aan dat het belangrijkste bezwaar is dat deze norm moet worden gerealiseerd met inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, wat voor de vereiste opleidingsniveaus voor de ingekochte producten jeugdhulp maar beperkt mogelijk is. De SROI-verplichting is niet opgenomen in het tarief, maar wanneer het een aanbieder niet lukt om de verplichtingen te realiseren, dan zijn hier consequenties aan verbonden. De aanbieder geeft aan dat hiermee het tarief niet reëel is.

De juridisch adviseurs zijn van mening dat, gelet op jurisprudentie, voor de betreffende producten in deze aanbestedingsprocedure de resultaatverplichting zonder aanbieders te compenseren in het tarief geen stand zal houden bij de rechtbank. In meerdere juridische procedures hebben rechters uitgesproken dat bij een resultaatverplichting aangaande SROI, de opdrachtnemer hier ook financieel voor gecompenseerd moet worden. In principe zou per product beoordeeld moeten worden of het opleggen van de resultaatsverplichting zonder opslag op het tarief proportioneel is. Aangezien het in deze fase van de aanbesteding aan de tijd ontbreekt om deze beoordeling te doen wordt uw college voorgesteld bij alle producten de resultaatsverplichting om te zetten naar een inspanningsverplichting. Ook omdat op dit moment de inschatting wordt gemaakt dat de resultaatverplichting voor alle jeugdzorg producten een disproportionele eis is. Komende tijd zal hier, in overleg met de coördinator SROI, breder naar gekeken worden voor andere contracten dan die binnen deze aanbesteding.

2.2. SROI-opslag toevoegen bovenop huidig vastgestelde tarief is niet passend bij beleid.

Een SROI-verplichting kan alleen worden opgelegd voor zover het realistisch is dat aanbieder deze ook kan invullen. Als de aanbieder naar verwachting, wegens de aard van de dienstverlening, onvoldoende mogelijkheden heeft om invulling te geven aan de verplichting, is het op basis van jurisprudentie raadzaam om voor de invulling van SROI een opslag op het tarief te hanteren. Er is momenteel geen opslag voor SROI in de huidig vastgestelde tarieven opgenomen. Het wordt ook niet passend gevonden om binnen het bestaande beleid een SROI-opslag hiervoor toe te voegen. Gemeenten betalen de inzet dan immers zelf via het hogere tarief, terwijl SROI-inzet wordt gezien als maatschappelijke bijdrage van de aanbieder.

2.3. Er wordt gestuurd op de inspanningsverplichting met betrekking tot SROI via contractmanagement en communicatie.

Door de aanbieders jeugdhulp zijn de afgelopen jaren resultaten bereikt op het gebied van inzet van SROI. Gemeenten willen het belang van SROI blijven benadrukken en deze maatschappelijke bijdrage door de aanbieder blijven stimuleren. Dit doen zij door advisering aan aanbieders over mogelijke inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, sturing op de inspanningsverplichting vanuit contractmanagement en het positief uitdragen van behaalde resultaten door bijvoorbeeld ervaringsverhalen van aanbieders en inwoners.

Kanttekeningen en risico's

1.1/ 2.1 Wanneer gemeenten niet (allemaal) akkoord gaan, dan is ingang van de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2026 niet meer haalbaar.

De procedures hebben tot vertraging geleid, waardoor de implementatiefase voor de nieuwe overeenkomst krap is geworden. Besluitvorming door colleges op korte termijn is noodzakelijk om ingangsdatum van 1 januari 2026 te kunnen halen. Wanneer colleges niet instemmen met de voorstellen voor aanpassing, is de kans groot dat de aanbieder een kortgeding aanspant, waardoor de inkoopprocedure wederom wordt opgeschort en er voor 1 januari 2026 geen nieuwe contracten gesloten kunnen worden. Het lukt dan niet om vanaf (januari) 2026 te starten met het in gang zetten van de geschetste ontwikkelingen uit de nieuwe overeenkomsten en ook kunnen de nieuwe producten met bijbehorende tarieven dan nog niet gehanteerd worden (wat consequenties heeft voor de financiële positie van zorgaanbieders).

Tevens zal dit voor administratieve lasten zorgen wanneer niet aan het begin van het jaar overgegaan wordt op nieuwe overeenkomsten en er wellicht gedurende het jaar overgestapt wordt naar nieuwe afspraken. Er zullen in korte tijd inspanningen verricht moeten worden voor verlenging, of het sluiten van nieuwe contracten, inclusief bijbehorende tarieven. Huidige contracten kennen immers nog verlengingsmogelijkheden, maar hier is wederzijdse instemming voor nodig.

1.2. Door het hanteren van een cliëntgebonden opslag, stijgt de administratieve last.

De toekenning van de opslag vindt plaats op niveau van de cliënt. Dit betekent een extra administratieve belasting. Dit is nodig om te voorkomen dat ook bij minder complexe casuïstiek de opslag wordt betaald, wat een kostenopdrijvend effect met zich meebrengt. Er wordt door gemeenten gezocht naar een zo pragmatisch mogelijk proces voor toekenning van de opslag.

1.3. Er ontstaan discussies tussen het CJG en aanbieders over toekenning van de opslag.

Er zullen meer aanbieders in aanmerking komen voor de opslag indien men cliënten heeft die voldoen aan de criteria. Er bestaat altijd een risico dat hierover discussies gaan ontstaan tussen aanbieders en het CJG. Dergelijke discussies over in te zetten producten komen ook al voor in de huidige praktijk. Dit wordt gemonitord en daar waar nodig heeft contractmanagement een rol.

2.2. Er worden mogelijk minder initiatieven gericht op SROI ontplooid.

De huidige overeenkomsten op het gebied van jeugdhulp zorgen voor ongeveer een derde van de totale omzet waarover SROI van kracht is. Door het wijzigen in een inspanningsverplichting, worden minder initiatieven en resultaten verwacht. Om dit effect zoveel mogelijk te beperken, wordt ingezet op communicatie en sturing (zoals hierboven toegelicht onder argument 2.3).

1.4 / 2.3 Ook met deze aanpassingen is een kort geding niet helemaal uitgesloten.

Op dit moment zijn er geen signalen van een andere zorgaanbieder die voornemens is een kortgeding aan te spannen. Het is de verwachting dat met deze wijzigingen ook de aanbieder dit wel heeft aangekondigd, alsnog kan instemmen. Desondanks is het niet uitgesloten dat een andere partij als nog op het laatste moment een juridische procedure start. Met de gemaakte keuzes en voorgenomen wijzigingen is dit risico echter wel beperkt.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De opslag is gekoppeld aan het product ambulante hulpverlening C. In principe komen alle aanbieders die zich inschrijven en gegund worden voor dit product in aanmerking voor de opslag, mits de jeugdige voldoet aan de criteria waarmee wordt aangetoond dat het complexe casuïstiek betreft. In de praktijk zal niet elke aanbieder dergelijke jeugdigen bedienen.

De inschatting van de financiële impact kent onzekerheden, omdat een en ander afhangt van hoeveel jeugdigen het product ambulante hulpverlening C gaan ontvangen en welk deel hiervan voor de opslag in aanmerking komt. Op het product ambulante hulpverlening C werd in 2024 € 1.906.000,- omzet gegenereerd op schaal van Midden-Limburg. De inschatting van de financiële impact voor de hele regio is € 191.500. Dit is gebaseerd op een inschatting van aanbieders die, gelet op hun doelgroep, mogelijk voor een deel van hun omzet aanspraak kunnen maken op de opslag bij het product Ambulante Hulpverlening C. Onderstaand een eerste inschatting van mogelijke financiële gevolgen per gemeente:

- Echt-Susteren: € 21.000
- Maasgouw: € 12.500
- Roerdalen: € 31.000
- Roermond: € 58.000
- Leudal: € 21.000
- Nederweert: € 5.000
- Weert: € 42.000

Deze (relatief beperkte) geschatte aanvullende kosten met ingang van 2026 komen ten last van het begrote budget voor ambulante jeugdzorg in de conceptbegroting 2026. In de tussenrapportage 2026 wordt op basis van actuele prognoses integraal beoordeeld of en zo ja in welke omvang de jeugdzorgbudgetten bijgesteld moeten worden.

De aanpassing van de SROI afspraken naar een inspanningsverplichting heeft niet direct kwantificeerbare financiële gevolgen. Zoals bij risico 2.2 aangegeven wordt er mogelijk minder geïnvesteerd in initiatieven gericht op de SROI doelgroep, maar juist daarom is het belangrijk om hier toch actief beleid en communicatie op te blijven voeren. Hoe zich dit precies zal ontwikkelen, is nu nog niet te voorspellen.

Overleg gevoerd met

Intern:

- Patricia Vos, businesscontroller F&C
- Nicole De Houwer-van Wijk en Nathalie Doran, juristen
- Esther Maes, beleidsadviseur Participatie

Extern:

- Projectteam inkoop ambulante hulpverlening:
- Bestuurlijk overleg ML
- Juridische werkgroep Midden-Limburg

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Zie planning.

Planning

De inkoopdocumenten worden aangepast op basis van dit besluit. Mits besluitvorming in de colleges tijdig plaatsvindt, worden zo snel mogelijk na besluitvorming de bovengenoemde wijzigingen gecommuniceerd op het inkoopplatform. Deadline voor inschrijvingen wordt dan vastgelegd begin oktober. Voorlopige gunningsbesluiten kunnen dan waarschijnlijk eind oktober worden gecommuniceerd, waarna ondertekening van de overeenkomsten (eind) november plaatsvindt. Daarna start de implementatieperiode van de overeenkomsten voor zorgaanbieders. Verwijzers worden al eerder geïnformeerd over en voorbereid op de overeenkomsten in 2026 (onder voorbehoud van besluitvorming en gunning).

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

1. Beschrijving opslag
2. A. Opbouw tarieven Jeugd 2026, bureau HHM, versie / of bijlage van HHM
B. Overzicht adviestarieven Jeugd Midden-Limburg
C. Tarieven inclusief index 2025 en 2026
3. Overzicht aanpassingen inkoopdocumenten